

סוגיית סימנים

בבלי יבמות ק"כ. מתני' אין מעידין – ק"כ: ואפילו ראוהו מגויד

קט"ו. –ת"ש מעשה בשני תלמידי חכמים – קט"ז. והלכתא חיישינן ובתוס' שם ד"ה וקאמרי סימנים ובחידושי הרמב"ן שם בעמוד א'.

בבא מציעא י"ח: רב אשי מספקא ליה סימנים אי דאורייתא אי דרבנן וברש"י שם.

בבא מציעא כ"ז. איבעיא להו סימנין דאורייתא או דרבנן – כ"ח. מתני' ועד מתי חייב

חולין ע"ט: רש"י שם ד"ה וסימנין דאורייתא "ש"מ הא דסמכין אסימנין בחזרת אבידה כדאמרינן באלו מציאות דאורייתא היא דאי דרבנן נהי דעבוד רבנן תקנתא בממונא באיסורא מי מצו מתקני אלא ש"מ דאורייתא היא והתם באלו מציאות מיבעיא לן סימנין דאורייתא או דרבנן. וברמב"ן שם "ומה שפירש"י ז"ל וסימנין דאורייתא מסימני אבדה קאמר, תמיה אני בו מה ענין זו לזו אפי' כשתמצא לומר סימנין אלו דאורייתא י"ל שאין מחזירין אבידה בסימנין דילמא מיחזא חזא א"נ כסומא בארובה, וכשתמצא לומר סימני אבדה דאורייתא שמא אלו אינן עיקר וסימנין אלו ודאי לענין אבידה אינן כלום דהו"ל כחיוורא כריסיה דאמרינן בב"מ (גיטין מ"ה א') שאינן כלום, אלא סימנין אלו קאמרינן שהם עיקר לסמוך עליהם בענין זה, וגמרא גמירי להו כי ההיא דאמרינן בפ' ואלו טריפות (ס"ד א') גבי סימני ביצים סימנין לאו דאורייתא, ואין לסימני אבדה עסק כאן וכאן."

חולין צ"ה: בעא מיניה רב הונא מרב - צ"ו. מתני' ובתוס' שם ד"ה ולא מהדרין ובד"ה פלניא דהאי ובר"ן (ל"ד. מדפי הרי"ף)

בכורות מ"ו: מיתיבי יכיר – מ"ז. איתמר

גיטין כ"ז: סימנין אי דאורייתא אי דרבנן וברש"י שם ד"ה מספקא ליה ובתוס' ד"ה סימנין פני יהושע שם.

רמב"ם פרק ג מגירושין הלכה ט' יא' ובלחם משנה שם, פרק י"ג מגירושין הלכה כא, פרק י"ג מהלכות גזילה ואבידה הלכה ה'. פרק ז' מנחלות הלכה ג'.

ש"ך חושן משפט סימן רס"ז ס"ק ב' ג'.

שב שמעתתא שמעתתא ז' פרק י"ג – כ"ג

קצות החושן סימן רנ"ט סק"ב, שיש שני עניינים בהוכחת הסימנים האחד חשש משקר והשני שאולי איתרמי אחר

רשב"א יבמות קכ"א.

בכור שור עה"ת סוף פרשת שופטים – "ומדדו אל הערים. אמר הרב בכור שור דכל זה צוה הקדוש ברוך הוא לעשות כדי שיצא קול לנרצח ומתוך כך יבואו עדים ויעידו שהוא מת ולא תשב אשתו עגונה ומאי דאמרו רבותינו אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם כגון שבא ואמר מעיד אני על חוטמו ופרצופו שהוא כך וכך ואין העדים מכירין אותו אלא מתוך דבריהם יבינו המכירים אותו שהוא זה אבל אם באים עדים שאומרים מכירין אנו בודאי שזהו ובטביעות עין גמור כאלו ראיתיו חי ודאי תנשא אשתו בעדות זו אפילו לאחר כמה שבועות ולפי' אפי' ממקום רחוק יכול לבא ולהתבונן בו והוא דטבע בדגמ' ואסקוה אגשרא וכו' ואנסבה רבא לדביתהו אפילו לאחר חמשה יומי עדות סתם היה ודמיון ולא אמר מוחזקני בו:" (הובא בדעת זקנים מבעלי התוספות)

(תוס' כתובות כ'. ד"ה דילמא ובמרדכי שם סימן קמ"ו וקצוה"ח סימן מ"ו ס"ק ח')

שו"ת רא"ם סימן ל"ח

שו"ת נודע ביהודה אבן העזר סימן נ"א

שו"ת רבי עקיבא איגר סימן ק"ז

פרי יצחק חלק ב' סימן נ"ו - נ"ז

שערי יושר שער ג' פרק ב'

קהילות יעקב בבא מציעא סימן כ"ט

שו"ת יביע אומר חלק ו' סימן ג'

תחומין ט' תשמ"ח עמ' 116 – 133 מאמר הרב מאיר בטיסט

חשש שאלה

ב"ש סי"ז ס"ק ס"ט

שו"ת נודע ביהודה מהדו"ק אבן העזר סימן ל"ב

קושיית הנודע ביהודה אבן העזר סימן מג "ואומר אני על מה שאמרו רז"ל דחוששין לשאלה לכאורה יש לתמוה למה ניחוש לשאלה והא כלל גדול שכל מה שנמצא אצל אדם הוא בחזקת שלו וחזקה זו אלימא שאף מיגו אינו מועיל לסתור חזקה זו כמבואר בח"מ סימן צ"ט סעיף א' בהג"ה ולדעת הש"ך שם בס"ק ו"ו ליכא שום חולק בזה וכל הפוסקים הקדמונים מודים בזה והרי שם זה טוען ברי והבעל חוב טוען שמא אפ"ה סמכין אחזקה זו אפי' נגד מיגו ולמה ניחוש כאן לשאלה ולא נימא כל מה שנמצא אצל אדם בחזקת שהוא שלו"

תשובות רבי יעקב מליסא סימן לז

שו"ת חתם סופר אבן העזר סימן פ' "בהא סלקין דחזקת ממון איננו חזקה כלל רק שא"א להוציאו מידו ואף על גב דמי שאמר על מה שת"י = שתחת ידו = שאינו שלו אינו נאמן להפסיד בעלי חובו היינו משום דכל מה שלו הוא משועבד לבע"ח וכל היכי דאיתנהו להני נכסי' ברשות שיעבוד בעלי חובו קיימא וא"כ הבא להוציא משעבודם עליו הראי' והוא אינו נאמן בעדותו להפסיד שמא שלהם אבל זולת זה אי' הי' טוען זה איננו שלי אינו אומר נגד החזקה כלל ומשו"ה אמרו חז"ל שאין להתיר עגונה על סי' כליו דחיישי' לשאל' ועמדו האחרונים דנימא חזקה מה שביד אדם הוא שלו ולק"מ כי אין כאן חזקה כלל ומהאי טעמא כ' הריב"ש הנ"ל בתשובה סי' רס"ו באומר הרינ"י ה"ל ידים מוכיחו' דהרי משלו נותן לה אבל באומר הרי את מקודשת אין כאן ידים וקשה לימא מה שביד אדם הוא שלו אע"כ זה אינו חזקה כלל."

חזון איש אבן העזר סימן כה ס"ק ח' – י'